

Explanation of key indicators of the economic model of development and internal defense in the western region of the Iran (Kermanshah and Ilam provinces)

Behzad Partovi Khaghan¹ | Aliasghar Biek Bilandi² | Ali Niazi³

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received

7 August 2025

Received in revised

5 September 2025

Accepted

18 November 2025

Published online

15 June 2026

Keywords:

Economy, Defense,

Development,

Indicator.

Abstract

Background and Objective: Few researchers have studied an economic model for the western region of the country with the ability to solve problems. This will prevent riots. The main objective of this research is to introduce key indicators related to the economic development and defense model of the western region, namely the provinces of Ilam and Kermanshah.

Methodology: This research has been completed using an applied method. The input data used in the research have been obtained by studying reputable scientific articles, interviewing experts in related fields and software calculation. The sample size of the research includes 60 experts with at least a bachelor's degree and 10 years of experience in fields related to the research.

Findings: The development and internal defense model of the western region of the country (Kermanshah and Ilam provinces) has 36 effective indicators that are classified into 6 categories under the title of research components, among which 9 key indicators were introduced. This is a qualitative analysis.

Conclusion: The main indicators of the development and internal defense model of the western region of the country are: increasing the construction of railways and railroads, increasing the exploitation and activation of inactive mineral and metal mines, increasing the stability of energy supply for the people (without interruption), reducing rainfed farming and seasons of unemployment for farmers, developing the agricultural industry and handicrafts, increasing industries and employment, the realization of which will lead to the increasing development of the western region of the country.

Cite this article: Partovi Khaghan, B. Biek Bilandi., A & Niazi, A. (2026). Explanation of key indicators of the economic model of development and internal defense in the western region of the Iran (Kermanshah and Ilam provinces). *Military Science & Technics*, 75(22), 57-94.

DOI: <http://doi.org/10.22034/qjmst.2026.2068212.2200>

Publisher: AJA University of Command and Staff, <https://www.qjmst.ir>

© "Authors retain the copyright and full publishing rights."

DOI: 10.22034/qjmst.2026.2068212.2200

1. Corresponding author, PhD student in Defense Management, AJA Command and Staff University, Tehran, Iran. Email: b.partovi@casu.ac.ir
2. Associate Professor, National Defense University, Tehran, Iran. Email: Ali.biek@yahoo.com
3. Faculty, AJA Command and Staff University, Tehran, Iran. Email: a.niazi@casu.ac.ir

تبیین شاخص‌های کلیدی الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور

(استان‌های کرمانشاه و ایلام)

بهزاد پرتوی خاقان^۱ | علی اصغر بیک‌بیلندی^۲ | علی نیازی^۳

چکیده:

زمینه و هدف: وضعیت اقتصادی یکی از مولفه‌های موثر در توسعه جوامع انسانی بوده که ضعف آن می‌تواند باعث افزایش جمعیت نارضی و ناهنجاری‌های مدنی گردد که با برنامه‌ریزی صحیح و اجرای درست فرآیند توسعه می‌توان مانع از ایجاد شورش گردید. ارائه الگوی اقتصادی برای منطقه غرب کشور که بتواند سبب شکوفایی آن شود همواره از دید محققان مغفول مانده است. هدف این پژوهش تبیین شاخص‌های کلیدی الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) می‌باشد.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر با استفاده از روش کاربردی انجام شده و داده‌های مورد استناد از طریق اسناد، مقالات معتبر علمی، مصاحبه با صاحب‌نظران و همچنین توزیع و گردآوری پرسشنامه و تحلیل در نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس^۱ بدست آمده است. حجم نمونه تحقیق ۶۰ نفر از خبرگان نظامی و غیرنظامی دارای حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی و سابقه حداقل ۱۰ ساله که با خصوصیات پژوهش آشنایی کامل داشته‌اند، می‌باشد.

یافته‌ها: بر مبنای تحلیل کیفی، الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) دارای ۳۶ شاخص موثر است که در ۶ دسته‌بندی تحت عنوان مولفه‌های تحقیق طبقه‌بندی شده‌اند که در این میان تعداد ۹ شاخص کلیدی معرفی شدند.

نتیجه‌گیری: شاخص‌های کلیدی الگوی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور برابر افزایش احداث خطریلی و راه‌آهن، افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال معدنی و فلزی، افزایش پایداری تامین انرژی برای مردم (بدون قطعی)، کاهش کشت دیم و فصول بیکاری کشاورزان، توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی، افزایش صنایع و اشتغال می‌باشند که تحقق آن‌ها باعث توسعه روزافزون منطقه خواهد شد.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۴/۰۵/۱۶

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۴/۰۶/۱۴

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۰۸/۲۷

تاریخ انتشار:

۱۴۰۵/۰۳/۲۵

کلیدواژه‌ها:

اقتصاد، پدافند،

توسعه، شاخص.

استناد: پرتوی خاقان، بهزاد؛ یک‌بیلندی، علی اصغر و نیازی، علی. (۱۴۰۵). تبیین شاخص‌های کلیدی الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام). *علوم و فنون نظامی*، ۲۲(۷۵)، ۹۴-۵۷.

DOI: <http://doi.org/10.22034/qjmst.2026.2068212.2200>

ناشر: دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران، <https://www.qjmst.ir>

© (حق نشر (کپی رایت) و کلیه حقوق انتشار برای نویسندگان محفوظ است.

DOI: 10.22034/qjmst.2026.2068212.2200

۱. نویسنده مسئول، دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت دفاعی، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، تهران، ایران. رایانامه:

b.partovi@casu.ac.ir

۲. دانشیار دانشگاه عالی دفاع، تهران، ایران. رایانامه: Ali.biek@yahoo.com

۳. هیئت علمی دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا، تهران، ایران. رایانامه: a.niazi@casu.ac.ir

Explanation of key indicators of the economic dimension of development and internal defense in the western region of the Iran (Kermanshah and Ilam provinces) Extended Abstract

Background and Objective: In this research, an attempt has been made to present a comprehensive development and defense model for the western region of the country, with emphasis on the provinces of Ilam and Kermanshah. This issue has always been neglected by researchers in the past. The results presented in most of the development indicators have been obtained from research literature and software analysis. Development has various dimensions, including economic, security, political, geographical, social, and cultural. Economic development, however, has the ability to influence all other dimensions of economic development. According to studies, Ilam and Kermanshah provinces are in an unfavorable situation in terms of most economic development indicators. Examining the relationships between variables and indicators related to economic development planning of border villages and sustainable security shows a significant relationship and correlation between the economic security of villagers and maintaining and ensuring sustainable security. In many cases, economic backwardness causes insecurity and relative dissatisfaction among the people, as well as a decrease in the operational capacity of the security forces in maintaining order. Therefore, considering the current state of development indicators in the western region of the country, it can be said that economic development has been neglected from the experts' point of view and requires proper planning. In this regard, the main components have been introduced. Therefore, economic development is an important aspect of the development of the western region of the country, which will also improve security.

Methodology: The present study seeks to present an economic model for sustainable development in the western region of the country, Kermanshah and Ilam provinces, using an applied and development method. To collect information and data, two methods of library and field studies (questionnaires) were used, and then the results were analyzed. In the next step, all the information collected from the above-mentioned methods is aggregated and presented in the form of key indicators. The smart pls software has separated these indicators by determining the relative coefficients. Of course, the final decision should be made taking into account the studies and not just the results of the software.

Findings: After reviewing the research literature and the results of the questionnaires, the most important indicators effective in the economic development of the western region of the country, with emphasis on the provinces of Ilam and Kermanshah, were identified and introduced. These key indicators are the foundation of the development model of the provinces and should be included in management planning. The most important components guiding development in this sector include the road network, mineral resources, energy lines, agriculture, the state of industry, and the economic situation. All of these components are validated by the software and the indicators associated with them form the framework for the research requirements. In fact, the research indicators are obtained from a kind of micro-analysis and exploration of all aspects of the research components.

Conclusion: As a final conclusion of the research, it can be said that the lack of vital infrastructure such as roads and production units, and on the other hand, the lack of investment in economic sectors, are the most important issues facing the development of the western region of the country. Meanwhile, increasing railway lines, equipping worn-out factories, increasing mine efficiency, improving the sustainability of energy distribution networks, increasing agricultural efficiency and reducing dryland cultivation, as well as increasing investment in this

Ahi Evran University

Military Science and Tactics

<https://www.gjinst.ir/>

Online ISSN: 4520-2676

Print ISSN: 2006-191x

sector and handicrafts, and developing industries and employment of local people on a case-by-case basis will help achieve development goals. As mentioned in the previous sections, economic development is one of the foundations of regional development in the west of the country. Therefore, it is expected that appropriate planning will be carried out using the aforementioned model. Of course, another conceivable issue is that if collective models are analyzed together, better results are usually obtained. The indicators mentioned are the result of the researchers' thinking and are confirmed by the author. The researcher also thanks all those who helped in completing this research.

Keywords: *Economy, Defense, Development, Indicator.*

مقدمه

امروزه هیچ مسأله‌ای به اندازه توسعه^۱، ذهن تصمیم‌گیران امر در کشورهای جهان سوم را به خود مشغول نکرده است. توسعه از یک طرف نمایان‌گر آرزوها و رویاهای جوامع فقیر است که می‌خواهند طلسم عقب‌ماندگی را بشکنند و خود را از سیر فقر و جهل جدا کنند و از سوی دیگر عدم توسعه، منبع همه مشکلات اجتماعی و فرهنگی در این کشورها بوده است. رشد^۲ اقتصادی و مفاهیمی نظیر عدالت اجتماعی همچنین مبارزه با فقر مطلق و نابرابری از مسائل این بخش می‌باشند (تودارو^۳، ۱۳۹۱: ۴۴۶). اصلی‌ترین اصل دکترین پدافند داخلی لزوم جلوگیری از گسترش شورش‌ها می‌باشد، قبل از آن که گسترش و توسعه شورش به اندازه‌ای گردد که تهدید قابل ملاحظه‌ای را بوجود آورد و مقابله و مبارزه با آن احتیاج به کاربرد منابع بی‌شماری داشته باشد. اگر شورشی بوجود آید الزاماً باید برای جلوگیری از گسترش آن تأکید نمود (نجفی‌راشد، ۱۳۸۶: ۱۸۸). توسعه و پدافند داخلی عبارت است از بکاربردن علم و هنر توسعه و بکارگیری توانایی‌های سیاسی، اقتصادی، روانی و نظامی یک حکومت شامل همه‌ی نیروهای پلیس و امنیت داخلی به منظور جلوگیری از وقوع یک شورش یا شکست آن، این استراتژی بدون تفاوت در همه جا متوجه جمعیت می‌باشد اگر چه راه‌های اجرایی آن متفاوت خواهد بود. هدف توسعه و پدافند داخلی معمولاً برقراری امنیت داخلی است که اجازه خواهد داد پیشرفت اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی از طریق برنامه‌های توسعه متوازن، انجام پذیرد. توسعه و پدافند داخلی در کنار یکدیگر یک استراتژی فراگیر که مانع از شورش می‌شود را تشکیل می‌دهند. طرح‌ریزی توسعه و پدافند داخلی باید همه برنامه‌ها را تا حد امکان در قالب یک طرح فراگیر، یکپارچه و مکمل‌کننده یکدیگر ارائه نماید. طرح‌ریزی توسعه و پدافند داخلی بر اساس یکپارچگی، اجرای منطقه‌ای اقدامات از سوی یگان‌های نظامی و غیرنظامی استوار است و این برنامه‌ها برای از بین بردن و تصحیح وضعیت‌هایی که در بوجود آمدن یک شورش شرکت دارند طراحی می‌شوند (بیک‌بیلندی و همکاران، ۱۴۰۰: ۸۰). توسعه دارای ابعاد گوناگونی از جمله اقتصادی، نظامی، سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و فرهنگی است که در میان آن‌ها بعد اقتصادی با تاثیر بسیار زیاد بر همه‌ی ابعاد دیگر توسعه، نیازمند مطالعه و برنامه‌ریزی دقیق می‌باشد. وضعیت اقتصادی ضعیف سرمنشا و مولد بسیاری از ناآرامی‌ها، مشکلات

^۱ Development^۲ Growth^۳ Todaro

دستگاه‌های اجرایی، موانع توسعه، طولانی شدن و کاهش راندمان طرح‌ها است. برابر بررسی انجام شده تا کنون پژوهش جامعی در زمینه ارائه الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور در استان‌های کرمانشاه و ایلام انجام نگرفته است و محقق قصد دارد این موضوع را با سوال اصلی که شاخص‌های کلیدی موثر در الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور کدامند مورد پژوهش قرار دهد. شایان ذکر است که پاسخ صحیح به این پرسش نقش اساسی در توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور در استان‌های کرمانشاه و ایلام خواهد داشت.

مبانی نظری و پیشینه‌های پژوهش

مبانی نظری

شاخص

شاخص خط‌کش اندازه‌گیری مفاهیم است. شاخص، معیاری است برای ارزیابی، ارزشیابی و سنجش انواع متغیرهای اقتصادی، اجتماعی فرهنگی و سیاسی و وسیله‌ای است که از طریق آن صحت کمیت‌ها مشخص می‌شود. در واقع شاخص متغیری هم راستا با مفهوم کلی است که یک یا چند ویژگی آن را مشخص کرده و می‌سنجد (نایینی، ۱۳۹۳).

الگو

کلمه الگو که در ادبیات لاتین به آن پترن^۱ گفته می‌شود، هم‌معنی کلماتی مثل مدل^۲، انگاره، شکل، نمونه، قالب، طرح، است و در همه این معانی قابل استفاده است. الگو، مدل، طرح، معرفی (به ویژه کوتاه) یا تشریح است که برای نشان دادن هدف اصلی یا کارکرد یک موضوع، سیستم یا مفهوم مورد استفاده قرار می‌گیرد (الوانی، ۱۳۹۱: ۱۲۲). الگو به طرح و نمونه‌ای از شکل یا اشیاء و موردی از رفتار اطلاق می‌شود. با کلمه الگو، می‌توان ساخت بدنی و جسمانی، ساخت رفتار و ساخت داده‌ها را مشخص کرد (حسینی‌نسب، ۱۳۷۶: ۶۳۴). پاسخگویی سریع به الزامات محیطی و چابکی از ویژگی‌های الگوهای مناسب می‌باشند (ولی‌وند زمانی، ۱۴۰۴).

^۱ Pattern

^۲ Model

اقتصاد

اقتصاد دانش محوری اقتصادی است که به شکل مستقیم بر اساس ارزش‌های تولید و مصرف شکل گرفته است (عمادزاده، ۱۳۸۶). بعد اقتصادی توسعه، ناظر بر چگونگی توزیع و استفاده منابع محدود مورد نیاز برای ارتقاء زندگی مردم است. توسعه اقتصادی فرآیندی است که در آن یک جامعه از مرحله‌ای به مرحله بالاتر از پیشرفت اقتصادی می‌رسد. این فرآیند از طریق یک رشته تغییرات در ساختارهای اقتصادی و غالباً ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و سیاسی رخ می‌دهد (روزبهان، ۱۳۹۶: ۱۴۲).

توسعه

توسعه را از نظر لغوی می‌توان به معنی پیشرفت، ترقی یا بهبود دانست. واژه توسعه حاوی اشارات و مفاهیم روشن، دایر بر پیشرفت، بست، ترقی و نیز گسترش می‌باشد. ولی می‌توان آن را به معنی فرآیند دستیابی به اهدافی از پیش تعیین شده و روشن دانست. توسعه برخلاف رشد نه تنها به جنبه کمی می‌پردازد، بلکه به جنبه‌های کیفی نیز توجه می‌کند (جوزی و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۰۶). دافوس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی توسعه را این‌گونه تعریف نموده‌اند: توسعه شامل تمامی اقداماتی است که از سوی دستگاه‌های ذیربط حکومت، به منظور رشد و توسعه متوازن سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جامعه صورت می‌گیرد. در صورتی که برنامه‌های توسعه داخلی با دقت طرح‌ریزی و اجرا گردند و با هوشیاری در خصوص آن‌ها تبلیغات شود، می‌توانند همبستگی میان علایق گروه‌های جمعیت با حاکمیت را به وجود آورد. در واقع، عوامل قابل بهره‌برداری از سوی شورشیان را از میان بردارد (بیک‌بیلندی و همکاران، ۱۴۰۲).

پدافند داخلی

پدافند داخلی کلیه اقداماتی است که یک حکومت به تنهایی یا با کمک کشورهای هم‌پیمانش به منظور حمایت و رهایی جامعه خود از هرج و مرج، بی‌قانونی، خرابکاری، شورش و براندازی انجام می‌دهد (رستمی، ۱۳۸۶: ۱۳۵). پدافند داخلی برای برقراری امنیت و آرامش داخلی طرح‌ریزی و اجرا می‌گردد؛ امنیت و آرامشی که در آن توسعه داخلی بتواند رشد و ترقی ملی را افزون گرداند. میزان تأکید بر روی پدافند داخلی الزاماً با فراوانی عملیات‌های شورش و میزان

کنترل و تأثیر شورشیان بر جمعیت متفاوت خواهد بود. پدافند داخلی عبارت است از کلیه اقدامات برنامه‌ریزی شده که باعث خنثی‌سازی تهدیدات در حاشیه نوار مرزی یا مناطق چالشی یک کشور می‌شود (بیک‌بیلندی و همکاران، ۱۴۰۲: ۱۶).

توسعه و پدافند داخلی

عبارت است از کلیه اقداماتی که برای توسعه منطقه‌ای بخصوص با هدف خنثی‌سازی تهدیدات و از میان بردن شورش‌ها و ناآرامی‌ها انجام می‌پذیرد. ضعف در حوزه اقتصادی به گواه بسیاری از مطالعات دلیل اصلی بروز و ظهور هرج و مرج‌ها است. به همین دلیل این پژوهش به تشریح مبانی اقتصادی منطقه غرب کشور، معضلات و راهکارها می‌پردازد (همان، ۱۴۰۲: ۱۱۳).

تفاوت توسعه، رشد و پیشرفت اقتصادی^۱

رشد تکثیر کمیت وضع حاضر است. پیشرفت اما ارتقا سطح کیفی کنونی است. توسعه به معنای داشتن ایده و الگو مدیریتی است. به عنوان مثال اگر کارخانه تولیدی مبل را در نظر بگیریم، افزایش تعداد تولیدات رشد و بهبود کیفیت مبلمان پیشرفت است. اما در همین کارخانه توسعه به معنای آن است که مدیران این کارخانه با برنامه‌ریزی صحیح بتوانند آینده پیشروی جایگاه کارخانه در بازارهای مصرف، سطح تولیدات، کیفیت تولیدات و تعاملات درون‌سازمانی را به روشنی ترسیم نمایند. کارگران کارخانه نیز با فرهنگ‌سازی مناسب و همچنین همراهی با مدیران از وظایف تعریف شده پیروی و به سمت اهداف فردی و گروهی مشخص‌شده از سوی مدیران با علاقه‌مندی و تمایل حرکت نمایند (خسروی، ۱۴۰۰).

منطقه غرب کشور

در این تحقیق شامل استان‌های کرمانشاه و ایلام مطابق با آخرین تقسیمات کشوری در سال ۱۴۰۴ تعریف می‌شود. دلیل این انتخاب تشابه‌های ساختاری دو استان در منابع و از دیدگاه محقق است (پورطاهری و همکاران، ۱۳۹۸).

ابعاد توسعه

توسعه، فرآیندی با ابعاد و اهداف گوناگون است. در معنای وسیع کلمه، این ابعاد شامل ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است. شناخت و سنجش توسعه در اصل نگرشی است

¹ Economic Process

عمیق در ابعاد مختلف آن و سنجشی است از تغییر و تحولاتی که در این ابعاد پدید می‌آید. تقسیم توسعه به زیر مجموعه‌های خرد، علاوه بر فراهم کردن امکان مطالعه روشمند، به ما اجازه می‌دهد تا توسعه را شاخص‌گذاری و به شیوه‌های تجربی‌تر آن را بررسی کنیم. بر این اساس توسعه در معنای کلی، به تغییر در پنج زیرمجموعه اشاره دارد که عبارتند از: ۱- توسعه اجتماعی و فرهنگی ۲- توسعه اقتصادی ۳- توسعه سیاسی ۴- توسعه امنیتی ۵- توسعه جغرافیایی (ازکيا، ۱۳۸۴: ۲۱۳). توسعه واقعی مادی و ذهنی است که در ابعاد مختلف زندگی اعم از جمله اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی اثرات مشخصی بر جای می‌گذارد (منصوری، ۱۳۷۴: ۱۱۲).

توسعه اقتصادی

اصطلاح توسعه اقتصادی به طور نسبی تازه است. تا دهه ۱۹۵۰ اغلب اقتصاددانان، توسعه اقتصادی را به عنوان رشد مشخص درآمد سرانه واقعی در کشورهای توسعه‌نیافته تعبیر می‌کردند. لیکن از آن زمان به بعد بسیاری از اقتصاددانان تأکید می‌کنند که توسعه اقتصادی به معنای رشد به اضافه تغییر به ویژه تغییر ارزش‌ها و نهادها است (پاپلی‌یزدی و همکاران، ۱۳۹۱: ۲۱۶). تقریباً در کلیه تحقیقات معاصر درباره توسعه، این فرض مستتر است که رشد مداوم و اقتصادی دراز مدت، توسعه را تسهیل خواهد کرد. آنچه که واضح و روشن می‌باشد این است که توسعه اقتصادی ورای رشد اقتصادی است، اما ارائه تعریف دقیقی از توسعه اقتصادی چندان سهل و آسان نیست (قدیری‌معصوم، ۱۳۷۹).

شاخص‌های کلیدی الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام)

در این بخش تمامی شاخص‌های الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) آورده شده است. طبق تعریف شاخص‌های کلیدی برابر است با شاخص‌هایی از الگو که در محاسبات نرم‌افزاری مورد تایید واقع شوند و برتری آن‌ها به لحاظ تاثیر بر الگو نسبت به سایر شاخص‌ها به اثبات برسد. این شاخص‌های کلیدی در بخش نتیجه‌گیری آورده شده‌اند. شاخص‌های الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور به قرار زیر است:

- گسترش دسترسی به مراکز تولید، مصرف، صادرات و رفع نیازهای حمل و نقل: یکی از مهم‌ترین عوامل زیربنایی برای توسعه هر کشوری و مناطق روستایی آن، وجود شبکه جاده‌های کارآمد و مطلوب در آن کشور جهت رفع نیازهای حمل و نقل آن است. از دیدگاه توسعه ای بهبود دسترسی، محرومیت اجتماعی را با افزایش قابلیت‌های فردی کاسته و مزایای فیزیکی، اجتماعی-اقتصادی و روانی را ایجاد می‌کند (پورطاهری و همکاران، ۱۳۹۸).
- رفع نواقص هندسی، افزایش ایمنی و بازسازی راه‌ها: نواقص هندسی به عنوان مانعی جدی در مقابل عملکرد راه‌ها قرار داشته و تعمیر راه‌های فرسوده سبب کاهش هزینه‌های حمل و نقل و تسهیل تردها می‌گردد. شهرستان‌های کرمانشاه، جوانرود، کوزران، گهواره و بانه‌وره دارای بیشترین تعداد نواقص هندسی معابر درون شهری هستند که توجه مضاعف متولیان را می‌طلبد (حسنی‌نسب، ۱۴۰۲).
- تکمیل پروژه‌های عمرانی ناقص شبکه راه‌ها: بسیاری از پروژه‌های عمرانی شبکه راه‌ها ناقص مانده و سبب هدررفت منابع ارزشمند می‌شوند. مهم‌ترین پروژه‌های در دست احداث یا نیمه‌کاره منطقه غرب کشور که باید در اسرع وقت تکمیل شوند عبارت‌اند از تکمیل تونل کبیرکوه و جاده منتهی به آن، تکمیل بزرگراه حمیل به ایلام، چهارخطه کردن بزرگراه مهران به دهلران، چهارخطه کردن بزرگراه دهلران به اندیمشک و همچنین چهارخطه کردن بزرگراه ایلام به صالح‌آباد. بدیهی است که تکمیل هر چه سریع‌تر این پروژه‌ها که بعضاً سال‌ها زمان برده‌اند در رشد و شکوفایی هر چه بیشتر منطقه نقش مهمی دارند (پوراحمد و همکاران، ۱۳۹۳).
- افزایش برف‌روبی راه‌ها در فصل سرما: به دلیل بارش سنگین برف در بسیاری از محورهای مواصلاتی استان، نیاز به برف‌روبی مداوم در سطح جاده‌های استان در فصل زمستان امری حائز اهمیت می‌باشد (همان، ۱۳۹۳).
- افزایش طول آزادراه‌ها: به عنوان مثالی از این مورد در مجموع شبکه راه‌های استان ایلام تنها ۴۱ کیلومتر شبکه بزرگراهی احداث شده است؛ لذا برای ارتقا و تثبیت نقش شبکه راه‌های منطقه غرب کشور افزایش طول آزادراه‌ها مطابق با استانداردهای جهانی

مورد انتظار است. این مورد علاوه بر عبور از شبکه سنتی راه‌های منطقه سبب افزایش قابلیت‌های آن خواهد گردید (همان، ۱۳۹۳).

- افزایش احداث خط‌ریلی و راه‌آهن: توان شگفت‌انگیز خطوط‌ریلی و راه‌آهن در تکمیل شبکه حمل و نقل انکارناپذیر است. در این میان استان ایلام هنوز با کلمه "خط ریلی" بیگانه است و مردمان مرزی این دیار در بین وعده‌های مسئولان سالیان است که در انتظار شنیدن صدای سوت قطار هستند. ساخت خطوط‌ریلی و راه‌آهن درون و برون شهری بهترین روش جهت گسترش شبکه حمل و نقل می‌باشد (همان، ۱۳۹۳).

- گسترش بهره‌برداری از معادن نفتی، گازی و احداث پتروشیمی: استان‌های ایلام و کرمانشاه دارای منابع بزرگ نفت و گاز هستند به نحوی که استان ایلام از حیث منابع گازی با داشتن ۱۱ درصد این ذخائر دومین و از لحاظ منابع نفتی با برخورداری از شش درصد سومین استان غنی کشور به شمار می‌رود. توسعه این منابع سرشار روشی بی‌نظیر جهت تامین مالی است؛ لذا گسترش بهره‌برداری از معادن نفتی، گازی و احداث پتروشیمی سبب تحقق الگو توسعه منطقه خواهد شد (الماسی و همکاران، ۱۳۸۴).

- گسترش سرمایه‌گذاری در توسعه منابع معدنی و هیدروکربنی: گسترش سرمایه‌گذاری در توسعه منابع معدنی و هیدروکربنی منطقه غرب کشور از نیازهای توسعه‌ای این منابع است. در این راستا افزایش سرمایه‌گذاری‌های خارجی رویکردی برتر است (همان، ۱۳۸۴).

- افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال معدنی و فلزی: استان کرمانشاه دارای ظرفیت‌های معدنی قابل توجهی است. در این استان ۳۳۰ حلقه معدن و ۲۲۰ معدن فعال وجود دارد که از این تعداد، درصد بالایی را معدن‌های سنگ به خود اختصاص داده‌اند افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال بایستی در اولویت باشد بسیاری از معادن به دلیل رعایت نکردن اصول نگهداشت با افت تولید مواجه هستند که این مورد نیاز به بازنگری در رویکردها دارد (جباری و همکاران، ۱۳۹۷).

- جلوگیری از خام‌فروشی و تاسیس واحدهای فرآوری محصولات و منابع سنگ، معدنی: در بخش‌های فرآوری و بهره‌برداری از این منابع خدادادی کارهای بسیار کمی صورت گرفته است و مسئله خام‌فروشی همچنان به عنوان مشکل باقی است. فرآوری محصولات از روش‌های بسیار عالی در ارتقا سطح اقتصاد منطقه است (همان، ۱۳۹۷).
- اکتشاف و بهره‌برداری از معادن دولومیت، گوگرد و بیتومین: ذخایر فراوان و مختلف مانند دولومیت، بیتومین، گوگرد در استان‌های کرمانشاه و ایلام نیاز به توجه ویژه در بهره‌برداری از این منابع خدادادی دارند تا هرچه بیشتر باعث رشد و توسعه استان‌ها شوند (الماسی و همکاران، ۱۳۸۴).
- تجهیز کارخانه‌های فرسوده و واحدهای تولیدی: منابع معدنی و آب استان که در کنار معادن قرار دارند با سو مدیریت، فرسودگی و افت تولید مواجه هستند. این موارد نیازمند رسیدگی است (جباری و همکاران، ۱۳۹۷).
- ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت تولید و انتقال انرژی: انتقال منابع هیدروکربنی با ارزش استراتژیک، احتیاج به مسیرهایی دارد که به لحاظ متغیرهای تاثیرگذار نظیر وجود زیرساخت‌های لازم جهت انتقال انرژی، مسافت خطوط انتقال، هزینه انتقال، امنیت سرزمین و ... این امکان را فراهم نمایند تا با کمترین مشکل نقش ترانزیتی را بر عهده گیرند (مستجابی سرهنگی، ۱۳۹۳).
- کاهش مسافت، هزینه و اتلاف خطوط انتقال: میزان مصرف انرژی در کشور نسبت به تولید ناخالص آن بسیار بالا است. بخش اصلی این مشکل ناشی از انتقالات در مسیرهای طولانی و نامناسب، عایق‌بندی بسیار ضعیف خطوط انتقال و اتلاف در طرف مصرف‌کننده است که هزینه‌های هنگفتی را به اقتصاد کشور تحمیل کرده است این موارد برنامه‌ریزی صحیح را می‌طلباند (مستجابی سرهنگی، ۱۳۹۳).
- افزایش پایداری تامین انرژی برای مردم (بدون قطعی): با توجه به روند کنونی توزیع انرژی به مناطق مختلف شهری و روستایی کشور و عدم رشد مناسب پالایشگاه‌ها متناسب با این روند رشد مصرف در کشور، در آینده نزدیک مشکلات زیادی را در توزیع انرژی در میان مردم شاهد خواهیم بود که نیاز به اصلاح دارد (همان، ۱۳۹۳).

- استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باد، آب و خورشید جهت تنوع بخشیدن به سبد انرژی: بهره‌برداری از انواع منابع انرژی‌های تجدیدپذیر در تأمین نیازهای حال و آینده مورد توجه است. اکنون در بسیاری از کشورهای جهان این منابع در حال جایگزینی با سوخت‌های فسیلی‌اند (محمدی و همکاران، ۱۳۹۷). محدودیت استفاده از منابع انرژی فسیلی به لحاظ فنی، اقتصادی و محیط‌زیستی، ازدیاد جمعیت و به دنبال آن افزایش مصرف انرژی، تلفات شبکه‌های برق و عدم کفایت راندمان نیروگاه‌های حرارتی، ضرورت یافتن راهکارهای مناسب در جهت معضلات تأمین انرژی و حفاظت از محیط‌زیست را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد (همان، ۱۳۹۷).
- توزیع انرژی متناسب با توان شبکه‌های انرژی و بدون آسیب به آن: افزایش توان شبکه‌های انرژی از طریق افزایش مراکز تولید و توزیع انرژی راه‌حل این مشکل است. صادرات انرژی نیز نباید در حدی بوده که به شبکه توزیع آسیب وارد کند (همان، ۱۳۹۷).
- افزایش امنیت، کاهش مخاطرات زیست‌محیطی خطوط انتقال: علاوه بر استفاده از روش‌های نوین تولید برق مثل توربین‌های بادی و آبی امروزه بهره‌گیری از خطوط انتقال جدید مانند خطوط انتقال زیرزمینی برق به جای خطوط انتقال برق هوایی باعث کاهش مخاطرات زیست‌محیطی می‌شود (امینی، ۱۳۹۹).
- تثبیت سکونت، آموزش و خرید تضمینی محصولات کشاورزان و کاهش مهاجرت آن‌ها به شهرها: راندمان و بهره‌وری بسیار پایین کشاورزی در استان‌های کرمانشاه و ایلام باعث مهاجرت ساکنین روستاهای استان‌ها به شهرها شده است که قطع به یقین راه‌حل برون رفت از این معضل سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی جهت بهبود وضعیت می‌باشد. خرید تضمینی محصولات کشاورزان از روش‌های حل مشکلات اقتصادی آن‌ها است (عربی و همکاران، ۱۴۰۳).
- افزایش سلامت و کیفیت مواد غذایی، کود، بذر، کشت ارگانیک: محصول‌های غذایی سالم را می‌توان محصول‌هایی دانست که در فرایند تولید آن‌ها از نهاده‌های شیمیایی و روش‌های اصلاحی در میزان و دز غیرخطرناک و کنترل شده‌ای استفاده شده است و

این محصولات بایستی با افزایش کمیت در تولید مواجه شوند (پیروزه و همکاران، ۱۴۰۱).

- بهبود سرمایه‌گذاری، نیازسنجی بازارهای داخلی و خارجی و فرآوری در محصولات کشاورزی: با تقویت زیربخش‌های صنایع وابسته به کشاورزی می‌توان میزان ارزش افزوده و اشتغال را افزایش داد که با توجه به پتانسیل‌های بسیار زیاد استان‌های کرمانشاه و ایلام در بخش‌های زراعی، باغی، دامی و... گزینه‌های بسیاری پیش روی تصمیم‌گیران در این زمینه قرار دارد تا با بهبود سرمایه‌گذاری، نیازسنجی بازارهای داخلی و خارجی و فرآوری در محصولات کشاورزی سبب شکوفایی اقتصاد منطقه شوند (بانویی و همکاران، ۱۳۹۳).

- افزایش برنامه‌ریزی و تسهیلات مالی کشاورزان در مناطق محروم: کشاورزان در مناطق محروم نیازمند دریافت تسهیلات مالی هستند. در این زمینه روش‌هایی نظیر معافیت‌های مالیاتی و بیمه کشاورزان توصیه می‌گردد (عربی و همکاران، ۱۴۰۳).

- کاهش کشت دیم و فصول بیکاری کشاورزان: زیاد بودن وسعت اراضی زیر کشت دیم، بیکاری فصلی کشاورزان مهم‌ترین مشکلات پیش روی توسعه کشاورزی می‌باشند. این موارد با توسعه صنایع جانبی و اشتغال کشاورزان در سایر فصول قابل حل است (آزادی و همکاران، ۱۳۹۰).

- ارتقا تعاونی‌ها، تجمیع زمین‌های خرد و حذف واسطه‌های فروش: در زمینه توسعه تعاونی‌ها آموزش و انتخاب مدیران مناسب برای تعاونی‌های کشاورزی امری بسیار مهم و تعیین کننده است. آموزش‌ها باید برنامه محور باشد و اصول تامین مواد اولیه، بازاریابی و تنوع محصولات را در نظر داشته باشد. به علاوه گردهم‌آمدن کشاورزان ساکن در زمین‌های خرد در غالب تعاونی‌ها، راه‌حلی بسیار هوشمندانه است (احمدپور، ۱۳۹۳).

- توسعه صنایع تبدیلی، فرآوری و صادرات: همانطور که در بخش‌های قبلی نیز به آن اشاره شد، فرآوری محصولات باعث افزایش چشم‌گیر درآمدهای منطقه خواهد شد. لذا برنامه‌ریزی صحیح در این حوزه بایستی صورت پذیرد (همان، ۱۳۹۳).

- توسعه گردشگری: یکی از مهم‌ترین صنایع توسعه یافته در جوامع امروزی صنعت گردشگری است. این صنعت باعث ارتقا سطح اقتصاد، همگونی فرهنگی جوامع، افزایش درآمدها و اشتغال‌زایی بسیار زیادی می‌شود. این صنعت با کمترین هزینه بر اقتصاد، بیشترین تاثیر را بر توسعه اقتصادی دارد (شریفی و همکاران، ۱۴۰۲).
- توسعه معادن غیرفلزی، قیر و گچ: منطقه غرب کشور شامل استان‌های کرمانشاه و ایلام دارای منابع سرشار، قیر و گچ است. این منابع خدادادی مشابه دیگر منابع نیازمند افزایش کمی و کیفی تولیدات و افزایش اکتشاف و بهره‌برداری هستند (همان، ۱۴۰۲).
- افزایش سرمایه‌گذاری خارجی: سرمایه‌گذاری خارجی یکی از اصلی‌ترین منابع مالی بسیاری از کشورها است. همچنین بهره‌گیری از پتانسیل‌های دیپلماسی کشور جهت خرید و دریافت تکنولوژی‌های بروز و نو بنیاد در این مورد می‌تواند بسیار راهگشا باشد (نیک‌نژاد، ۱۳۹۱).
- توسعه صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات: از دیگر پارامترهای اصلی توسعه اقتصادی و اجتماعی در میان کشورها، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات یا به اختصار فاوا است که تأثیرات قابل قبولی بر عملکرد اقتصادی کشورها دارد. فاوا موجب افزایش سرعت پیشرفت فناوری، رشد تولیدات و افزایش بهره‌وری می‌شود (مرادنژادی و همکاران، ۱۳۹۸). جنگ امروز، جنگ فناوری و اطلاعات است (اردلان، ۱۴۰۳).
- توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی: جمعیت بسیار زیادی از مردم منطقه در این صنایع که دارای تاریخچه طولانی نیز می‌باشند مشغول می‌باشند. بدیهی است توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی باعث رونق اقتصادی منطقه خواهد شد (احمدپور، ۱۳۹۳).
- افزایش تولید ناخالص: افزایش تولید ناخالص، از پارامترهای تعیین کننده رفاه بوده که در سال‌های اخیر مورد غفلت قرار گرفته است. افزایش این مورد معادل پیشرفت اقتصادی تلقی می‌گردد (رنجبر، ۱۳۹۲).

- افزایش درآمد سرانه: از پارامترهای اساسی جهت سنجش وضعیت اقتصادی است. افزایش این شاخص تاثیر مستقیم بر میزان رضایتمندی جامعه و تقابل با شورش‌ها و ناآرامی‌ها دارد (همان، ۱۳۹۲).
- کاهش تورم: استان‌های ایلام و کرمانشاه از جمله استان‌های دارای بالاترین نرخ تورم و بیکاری در کشور هستند. طبیعتاً بهبود این مسائل باعث ارتقا سطح زندگی مردم و کاهش اثر پارامتر نارضایتی خواهد شد (همان، ۱۳۹۲).
- افزایش صنایع و اشتغال: با توجه به افول بخش کشاورزی و نبود صنایع تولیدی کافی افراد بیکار شده از صنعت کشاورزی استان‌های ایلام و کرمانشاه تا حد بسیار زیادی به مشاغل کاذب روی آورده‌اند (درویشی و همکاران، ۱۳۸۳).
- تکمیل زنجیره‌های تولید، بهبود تجارت بین‌استانی، مدیریت اصناف: به دلیل ناقص ماندن اکثر زنجیره‌های تولیدی خلق ارزش افزوده در اقتصاد استانی منطقه غرب کشور با دشواری‌های بسیاری مواجه است. مدیریت این مسئله با محوریت نظارت بر اصناف از دیگر موضوعات حائز اهمیت در مبحث توسعه منطقه است (همان، ۱۳۸۳).
- توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و جمعیتی نظیر مسکن، رشد متناسب و احیای واحدهای تولیدی: نیازسنجی توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و جمعیتی به وضوح کمبودهایی را در توسعه مناطق ویژه اقتصادی نشان می‌دهد. برنامه‌ریزی صحیح پیرامون این مسئله از واجبات توسعه اقتصادی منطقه غرب کشور است (همان، ۱۳۸۳).

اهمیت و ضرورت پژوهش

اهمیت پژوهش

- اهم مزیت‌های پژوهش از موارد زیر ناشی می‌گردد و شایسته است با در نظر داشتن خلاء تحقیقاتی حال حاضر به برنامه‌ریزی صحیح پیرامون آن‌ها پرداخته شود:
- غرب کشور مرز مشترک با چند کشور همسایه دارد، که این امر هم فرصت تجاری و هم تهدیدات امنیتی ایجاد می‌کند. برخورداری منطقه از ظرفیت‌های بی‌نظیر مانند معادن، زمین‌های کشاورزی حاصلخیز، منابع آب، منابع انرژی و وجود مسیرهای

ترانزیت بین‌المللی که می‌تواند به مرکز صادرات و واردات تبدیل شود. شایسته است از تمامی این استعدادها بهره‌برداری شود.

- شناسایی شاخص‌های کلیدی باعث می‌شود نقاط ضعف یا وابستگی‌های خطرناک در اقتصاد منطقه به موقع بررسی و اصلاح شود و آسیب‌پذیری‌ها کاهش پیدا کنند.

ضرورت پژوهش

اهم مضراتی که ناشی از غفلت محققین نسبت به موضوع تبیین شاخص‌های کلیدی الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) بوده و این تحقیق تلاش دارد تا آن‌ها را مرتفع نماید عبارت‌اند از:

- توسعه اقتصادی اگر بدون در نظر گرفتن پدافند داخلی باشد، احتمال آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها، بازارها و شبکه‌های تامین افزایش می‌یابد.
- پژوهش باید شاخص‌هایی طراحی کند که در صورت اختلال یا بحران، عملکرد سیستم اقتصادی حفظ شود؛ در غیر این صورت کارایی نخواهند داشت. این مورد به خوبی در الگوهای توسعه پوشش داده می‌شوند.
- مدل بومی توسعه اقتصادی که هم محرک رشد و هم مقاوم در برابر بحران‌ها باشد می‌تواند پاسخگوی مسائل منطقه غرب کشور باشد، الگوهای تقلیدی مانع پیشرفت منطقه هستند.
- رشد اقتصادی پایدار و متوازن با توجه به ظرفیت‌های منطقه غرب کشور، ایجاد تاب‌آوری و مقاومت درونی در برابر تهدیدات اقتصادی، امنیتی یا طبیعی، به ویژه با رویکرد پدافند داخلی و کاهش محرومیت‌های اقتصادی در میان مردم منطقه غرب کشور (که در نهایت باعث بروز نارضایتی‌ها و شورش‌ها می‌شوند) فقط با برنامه‌ریزی صحیح در چارچوب الگوهای مدون تحقق می‌یابد؛ در فقدان این مورد تصمیم‌گیران با سردرگمی مواجه می‌شوند.

پیشینه‌های پژوهش

در جدول شماره ۱ به تعدادی از پژوهش‌های پیشین صورت گرفته در زمینه تحقیق اشاره گردیده است.

جدول (۱) پیشینه تحقیقات انجام شده

پژوهشگر	عنوان پژوهش	سال	نتایج
منصور رحمتی و سمیه محمدحمیدی	بررسی و تحلیل شاخص‌های توسعه امنیت‌زا در مناطق مرزی (مورد مطالعه: مناطق مرزی غرب کشور)	۱۴۰۰	کمبود بودجه‌های تخصیصی و اوضاع نابسامان اقتصادی سبب بروز ناامنی و عقب‌ماندن برنامه‌های توسعه منطقه شده و عدم هزینه‌کرد مناسب و کافی مانع اصلی در تحقق توسعه منطقه‌ای غرب کشور است.
نبی موسی‌زاده و عدل مرادپور	مقاله برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی روستاهای مرزی با هدف تامین امنیت پایدار	۱۳۹۹	ارتباط مستقیم میان وضعیت توسعه‌یافتگی با مفاهیم میزان جرم‌خیزی و امنیت در سطح استان‌های کشور اثبات شده است. با افزایش امنیت اقتصادی میل روستائیان به مشاغل غیرقانونی کاهش یافته است.
مرتضی کریمی و علی‌اکبر وفایی	امنیت‌سازی با توسعه پایدار در مناطق مرزی (مطالعه موردی، شهر مریوان)	۱۳۹۲	فراهم نمودن امکانات رفاهی و اقتصادی سبب افزایش تحرک اقتصادی و مشارکت مردم در طرح‌های ملی سبب تحکیم انسجام ملی و افزایش حس تعهد و پایداری مرزنشینان به ارزش‌های ملی خواهد گردید.
مهدی پورطاهری، جلال، کرمی، سعیده، فرخی‌سیس و علیرضا رکن‌الدین افتخاری	تحلیل نقش شبکه جاده‌ای در انتقال محصولات کشاورزی نواحی روستایی شهرستان مراغه	۱۳۹۸	شبکه جاده‌ای کارآمد از زیرساخت‌های حیاتی توسعه اقتصادی می‌باشد به نحوی که سبب رفع نیازهای حمل و نقل و افزایش قابلیت‌های اقتصادی خواهد شد. لذا گسترش دسترسی‌های شبکه راه‌ها مورد انتظار است.
سید شهاب حسنی‌نسب و یزدان شمس‌ملکی	بررسی وضعیت نقاط حادثه‌خیز و نواقص هندسی شبکه راه‌های استان کرمانشاه	۱۴۰۲	از مهم‌ترین عوامل ناکارآمدی شبکه راه‌های منطقه غرب کشور که بایستی بر طرف گردد وجود نواقص هندسی معابر درون شهری است. این معایب سبب آسیب به فعالیت‌های اقتصادی شده است.
احمد، پورا احمد، علیرضا محمدی و الهه پیشگر	تحلیل شبکه شهری استان ایلام طی دوره ۱۳۷۵-۱۳۹۰	۱۳۹۳	پروژه‌های عمرانی ناتمام علاوه بر اطلاف منابع مالی مانعی بر سر راه توسعه منطقه هستند. بهتر است به جای شروع پروژه‌هایی با اهداف مشابه پروژه‌های ناتمام تکمیل شوند. پروژه‌ها پس از تکمیل هم نیاز به سنجش صرفه و بهره‌وری اقتصادی دارند.
سید نجم‌الدین	بررسی اندیس‌های	۱۳۸۴	برخلاف وجود منابع نفت، گاز، دولومیت، بیتومین و گوگرد

پژوهشگر	عنوان پژوهش	سال	نتایج
الماسی و امیر پازوکی	بیتومین در استان ایلام و فعالیت‌های صورت گرفته بر روی آن‌ها		بسیار زیاد منطقه غرب کشور سهم این منطقه از تولیدات صنایع تبدیلی، پتروشیمی و معدنی اندک است. لذا افزایش سرمایه‌گذاری و کمیت تولیدات در این بخش مورد نیاز است.
ایرج جباری و محسن سلیمانی	تأثیرات معدن‌کاری بر روند تغییر چشم‌انداز سراب نیلوفر کرمانشاه	۱۳۹۷	این مقاله نتیجه‌ای مشابه مقاله الماسی و همکاران در مورد منابع معدنی منطقه غرب کشور داشته است.
حمید مستجابی سرهنگی، زهرا احمدی‌پور و علی امیری	تحلیل فضایی امنیتی خطوط انتقال انرژی در ایران (خطوط لوله نفت و گاز)	۱۳۸۳	عملکرد خطوط انتقال انرژی با راندمان کم و هزینه زیاد همراه است. عوامل کاهش هزینه عبارتند از: ۱- ارتقا زیرساخت‌ها ۲- کاهش مسافت ۳- تأمین امنیت انتقال ۴- کاهش مصرف
محمد محمدی، مهدی یاسی، سعید جمالی و هومن حاجی‌کندی	ارزیابی ظرفیت تولید برق از خطوط آبرسانی شهر ایلام	۱۳۹۷	با عنایت به کاهش ذخایر سوخت‌های فسیلی و ضرورت تنوع‌بخشی به سبد انرژی در جهت تأمین نیازهای مصرفی و همچنین کاهش مشکلات زیست‌محیطی بهره‌برداری از انواع منابع انرژی‌های تجدیدپذیر در تأمین نیازهای حال و آینده بایستی در برنامه‌ریزی‌ها گنجانده شود.
ملیحه امینی	اثر خطوط انتقال برق بر محیط‌زیست شهری و انسان	۱۳۹۹	بهره‌گیری از خطوط انتقال زیرزمینی برق باعث کاهش هزینه‌های انتقال و مخاطرات زیست‌محیطی می‌گردد. به لحاظ امنیتی نیز این خطوط از امنیت بهتری نسبت به خطوط سطحی برخوردارند. در این مقاله تولید برق از توربین‌های بادی و آبی روشی بهینه جهت تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر عنوان شده است.
روناک عربی، علی‌اصغر میرک‌زاده و رستمی فرحناز	تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی شهرستان کرمانشاه	۱۴۰۳	کشاورزان ساکن در منطقه غرب کشور نرخ مهاجرت زیادی به شهرها دارند که این مسئله به توسعه بخش کشاورزی آسیب وارد می‌کند. لذا حمایت از این قشر از طریق روش‌هایی نظیر معافیت‌های مالیاتی، بیمه کشاورزان و خرید تضمینی محصولات جهت کاهش مهاجرت‌ها از الزامات توسعه بخش کشاورزی است. با تثبیت سکونت فعالان این حوزه و عبور از سطوح خرد و پراکنده فعالیت‌های کشاورزی شاهد افزایش سرمایه‌گذاری‌ها خواهیم بود.
علی‌اصغر بانویی و عفت ویسی	بررسی جایگاه بخش صنایع وابسته به کشاورزی در اقتصاد استان کرمانشاه	۱۳۹۳	برای توسعه کشاورزی منطقه غرب کشور اقدامات زیر ضروری است: ۱- توسعه صنایع تبدیلی و فرآوری محصولات کشاورزی ۲- افزایش ارزش افزوده محصولات ۳- بهره‌گیری از پتانسیل‌های بخش کشاورزی و اشتغال‌زایی.

پژوهشگر	عنوان پژوهش	سال	نتایج
	استفاده از رویکرد داده ستانده		
آرزو پیروزه، رویا اشراقی سامانی، محمدباقر آرایش و مرجان واحدی	تأثیر روش‌های آموزشی بر درک کشاورزان استان ایلام از پایداری زنجیره تأمین محصول‌های کشاورزی سالم	۱۴۰۱	سلامت محصولات کشاورزی بایستی در اولویت برنامه‌ریزی‌های توسعه کشاورزی باشد. کاهش کیفیت تولیدات می‌تواند علاوه بر آسیب به بازارهای هدف و صادرات، سلامت مصرف‌کنندگان را نیز در معرض خطر قرار دهد. در همین راستا اقدامات زیر مورد انتظار است: ۱- منع استفاده از روش‌های مقایر با استانداردهای جهانی در تولید و فرآوری محصولات کشاورزی ۲- کاهش و کنترل استفاده از نهاده‌های شیمیایی در تولید محصولات کشاورزی ۳- اعمال کنترل بیشتر بر روی روش‌های اصلاحی تولید محصولات و اقلام خوراکی فرآوری شده و پایش سلامت آن‌ها ۴- گسترش مراکز آموزشی و آموزش کشاورزان ۵- افزایش آگاهی کشاورزان نسبت به روش‌های نوین کشت و فرآوری محصولات.
یونس آزادی و حسین بیک محمدی	تحلیلی بر شاخص‌های توسعه کشاورزی در شهرستان‌های استان ایلام	۱۳۹۰	مهم‌ترین موانع بر سر راه توسعه کشاورزی منطقه غرب کشور که نیازمند رسیدگی هستند عبارتند از: ۱- وسعت بسیار زیاد زمین‌های زیر کشت دیم و رانده‌مان عملیاتی بسیار اندک آن‌ها ۲- کمبود و بی‌توجهی کشاورزان نسبت به تکنولوژی‌های نوین ۳- اشتغال به کشاورزی فصلی و بیکاری کشاورزان در سایر فصول سال.
امیر احمدپور، علیرضا پورسعید و ویدا مختاری	شناسایی عوامل موثر بر موفقیت تعاونی‌های تولید کشاورزی در استان ایلام	۱۳۹۳	تعاونی‌های کشاورزی از ارکان‌های کلیدی تحقق توسعه کشاورزی هستند. در این زمینه رعایت نکات زیر ضروری می‌باشد: ۱- آموزش و انتخاب مدیران کارآمد ۲- تأمین مواد اولیه مورد نظر کشاورزان ۳- بازاریابی محصولات تولیدی کشاورزان.
الهام نیک‌نژاد، و فرهاد غفاری	بررسی تاثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی	۱۳۹۱	امروزه در بسیاری از کشورها استفاده از پتانسیل سرمایه‌گذاران خارجی به عنوان یک منبع حیاتی جهت تأمین مالی پروژه‌ها شناخته می‌شود. در کنار این موضوع تعامل با شرکت‌های دانش بنیان یا طرف‌های خارجی جهت تأمین تکنولوژی‌های مورد نیاز صنعت کشاورزی باعث تسریع فرآیند توسعه آن خواهد شد.
منصور شریفی، منصور وثوقی، نیره پیراهری، میثم موسایی، و فاطمه	بررسی مولفه‌های توسعه اقتصادی صنعت توریسم در شهر کرمانشاه	۱۴۰۲	صنعت گردشگری تاثیری شگرف در توسعه مناطق مرزی دارد. توسعه این صنعت بایستی در برنامه‌ریزی‌های مدیران مناطق مرزی گنجانده شود. اصلی‌ترین دلایل این موضوع عبارتند از: ۱- رونق اقتصادی و کمک به چرخه سرمایه در گردش مناطق به واسطه ورود گردشگران ۲- اشتغال‌زایی ۳- افزایش

پژوهشگر	عنوان پژوهش	سال	نتایج
جلایی‌پور			تبادلات فرهنگی ۴- افزایش امکان جذب سرمایه برای پروژه‌ها.
همایون مرادنژادی، محمدشریف شریف‌زاده، حسین مهدی‌زاده و مرجان واحدی	تدوین و کاربست چارچوبی برای ارزیابی زیست‌بوم کسب و کارهای نوپای مبتنی بر فاوا در استان ایلام	۱۳۹۸	توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات یا به اختصار فاوا مزیت‌های اقتصادی بسیاری دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود: ۱- تسریع پژوهش‌ها و افزایش سرعت پیشرفت فناوری‌های تولید محور ۲- رشد کمی و کیفی تولیدات ۳- افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها. لذا توسعه این صنعت موجب توسعه اقتصادی خواهد شد.
امید رنجبر و زهرا علمی	پویایی درآمد سرانه اقتصاد ایران	۱۳۹۲	پایش مستمر وضعیت اقتصادی جهت سنجش میزان تحقق الگوهای اقتصادی امری واجب است. اصلی‌ترین شاخص‌های این حوزه که به عنوان معیار پذیرفته شده‌اند شامل موارد زیر می‌باشد: ۱- افزایش تولید ناخالص ۲- افزایش درآمد سرانه ۳- کاهش تورم ۴- افزایش صنایع و اشتغال.
باقر درویشی و حسن سبحانی	بررسی مزیت‌های نسبی و تحلیل ساختاری اشتغال در استان ایلام		بر خلاف پتانسیل‌های سرشار منطقه غرب کشور این ناحیه دارای وضعیت مطلوبی به لحاظ شاخص‌های اشتغال پایدار نمی‌باشد. لذا لازم است مسئولان امر با بهره‌گیری از همه‌ی توانمندی‌های منطقه به حل این معضل بپردازند.

پس از بررسی همه داده‌های تحقیق شامل ادبیات نظری و مصاحبه با جامعه خبرگی مولفه‌ها و شاخص‌های تحقیق مطابق با جدول شماره ۲ قابل ارائه می‌باشند.

جدول (۲) مولفه‌ها و شاخص‌های تحقیق

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
شبکه راه‌ها	گسترش دسترسی به مراکز تولید، مصرف، صادرات و رفع نیازهای حمل و نقل
	رفع نواقص هندسی، افزایش ایمنی و بازسازی راه‌ها
	تکمیل پروژه‌های عمرانی ناقص شبکه راه‌ها
	افزایش برف‌روبی راه‌ها در فصل سرما
	افزایش طول آزادراه‌ها
	افزایش احداث خطریلی و راه‌آهن
منابع معدنی	گسترش بهره‌برداری از معادن نفتی، گازی و احداث پتروشیمی
	گسترش سرمایه‌گذاری در توسعه منابع معدنی و هیدروکربنی
	افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال معدنی و فلزی
	جلوگیری از خام‌فروشی و تاسیس واحدهای فرآوری محصولات و منابع سنگ، معدنی
	اکتشاف و بهره‌برداری از معادن دولومیت، گوگرد و بیتومین

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
خطوط انرژی	تجهیز کارخانه‌های فرسوده و واحدهای تولیدی
	ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت تولید و انتقال انرژی
	کاهش مسافت، هزینه و اتلاف خطوط انتقال
	افزایش پایداری تامین انرژی برای مردم (بدون قطعی)
	استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باد، آب و خورشید جهت تنوع بخشیدن به سبد انرژی
	توزیع انرژی متناسب با توان شبکه‌های انرژی و بدون آسیب به آن
	افزایش امنیت، کاهش مخاطرات زیست‌محیطی خطوط انتقال
کشاورزی	تثبیت سکونت، آموزش و خرید تضمینی محصولات کشاورزان و کاهش مهاجرت آن‌ها به شهرها
	افزایش سلامت و کیفیت مواد غذایی، کود، بذر، کشت ارگانیک
	بهبود سرمایه‌گذاری، نیازسنجی بازارهای داخلی و خارجی و فرآوری در محصولات کشاورزی
	افزایش برنامه‌ریزی و تسهیلات مالی کشاورزان در مناطق محروم
	کاهش کشت دیم و فصول بیکاری کشاورزان
	ارتقا تعاونی‌ها، تجمیع زمین‌های خرد و حذف واسطه‌های فروش
وضعیت صنعت	توسعه صنایع تبدیلی، فرآوری و صادرات
	توسعه گردشگری
	توسعه معادن غیرفلزی، قیر و گچ
	افزایش سرمایه‌گذاری خارجی
	توسعه صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات
	توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی
وضعیت اقتصادی	افزایش تولید ناخالص
	افزایش درآمد سرانه
	کاهش تورم
	افزایش صنایع و اشتغال
	تکمیل زنجیره‌های تولید، بهبود تجارت بین‌استانی، مدیریت اصناف
	توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و جمعیتی نظیر مسکن، رشد متناسب و احیای واحدهای تولیدی

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر در پی ارائه الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) با استفاده از روش کاربردی می‌باشد. برای گردآوری اطلاعات و داده‌ها از روش مطالعات کتابخانه‌ای به همراه روش تحقیقات میدانی یا همان پرسشنامه و مصاحبه استفاده و در نهایت به تجزیه و تحلیل نتایج پرداخته شده است.

پایایی و روایی ابزار پژوهش

پایایی پرسشنامه‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS محاسبه گردید و ضریب آلفای کرونباخ^۱ معادل ۰/۷۰۴ نشان از تایید پایایی دارد. روایی پرسشنامه‌ها به کمک نرم‌افزار SMART PLS و شاخص روایی یگانه-دوگانه^۲ بین هر جفت از متغیرهای تحقیق محاسبه و مورد تایید واقع شد.

جامعه آماری

جامعه آماری در این پژوهش ۶۰ نفر از صاحب‌نظران نظامی و غیرنظامی در سطح نزاجا، ستاد آجا، فراجا، وزارت کشور و مجلس شورای اسلامی دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر بوده و از صاحب‌نظران دارای سابقه خدمت حداقل ۱۰ ساله در زمینه‌های مرتبط است. مشخصات جامعه آماری مطابق با جدول (۳) می‌باشد.

جدول (۳) مشخصات جامعه آماری

تعداد	تحصیلات
۱۵	کارشناسی
۲۶	کارشناسی ارشد
۱۹	دکتری
تعداد	سابقه خدمت
۱۴	۱۰ تا ۱۵ سال
۳۶	۱۵ تا ۲۰ سال
۱۰	بیش از ۲۰ سال

جامعه نمونه

با توجه به پایین بودن حجم جامعه آماری حجم جامعه نمونه انتخاب شده به صورت تمام‌شمار بوده و تمامی ۶۰ نفر به سوالات پرسشنامه پاسخ داده‌اند. همچنین با عنایت به اهمیت موضوع و نقش آن در توسعه منطقه غرب کشور و نیز خلاء تحقیقاتی حاضر، نیاز به بهره‌مندی محقق از افراد با حداکثر آگاهی کاملاً مشهود بوده است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این تحقیق پس از تجزیه و تحلیل کیفی داده‌های حاصل از مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه‌ها و تهیه و توزیع پرسشنامه به تجزیه و تحلیل کمی داده‌های پرسشنامه‌ها به کمک

^۱ Cronbach's alpha

^۲ Heterotrait-monotrait ratio (HTMT)

نرم افزار SPSS پرداخته شده است. در نهایت از طریق نرم افزار SMART PLS ارزیابی مقدار اهمیت و تاثیر شاخص ها انجام شده است.

تحلیل به کمک نرم افزار

در این بخش به کمک نرم افزار SMART PLS به تبیین میزان وابستگی الگوی ارائه شده با هر یک از شاخص ها پرداخته شده است. ضرایب مسیر^۱ بیانگر این مهم می باشند. تجزیه و تحلیل کیفی داده ها نشان می دهد که ضرایب شاخص های موثر در الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور مطابق با جدول شماره ۳ قابل ارائه می باشند. در جدول ضرایب مربوط به هر یک از شاخص ها آورده شده است. همه شاخص ها با توجه به صفر بودن مقدار P با اطمینان کامل مورد تایید قرار دارند. همچنین شاخص های با ضریب مسیر ۰/۶ و بیشتر دارای ارتباط بسیار محکم و مستقیم با الگو می باشند. لذا توسعه و تحقق هر یک از آن ها موازی با توسعه الگوی ارائه شده است و بایستی در برنامه های توسعه استانی منطقه غرب کشور (استان های ایلام و کرمانشاه) گنجانده شوند.

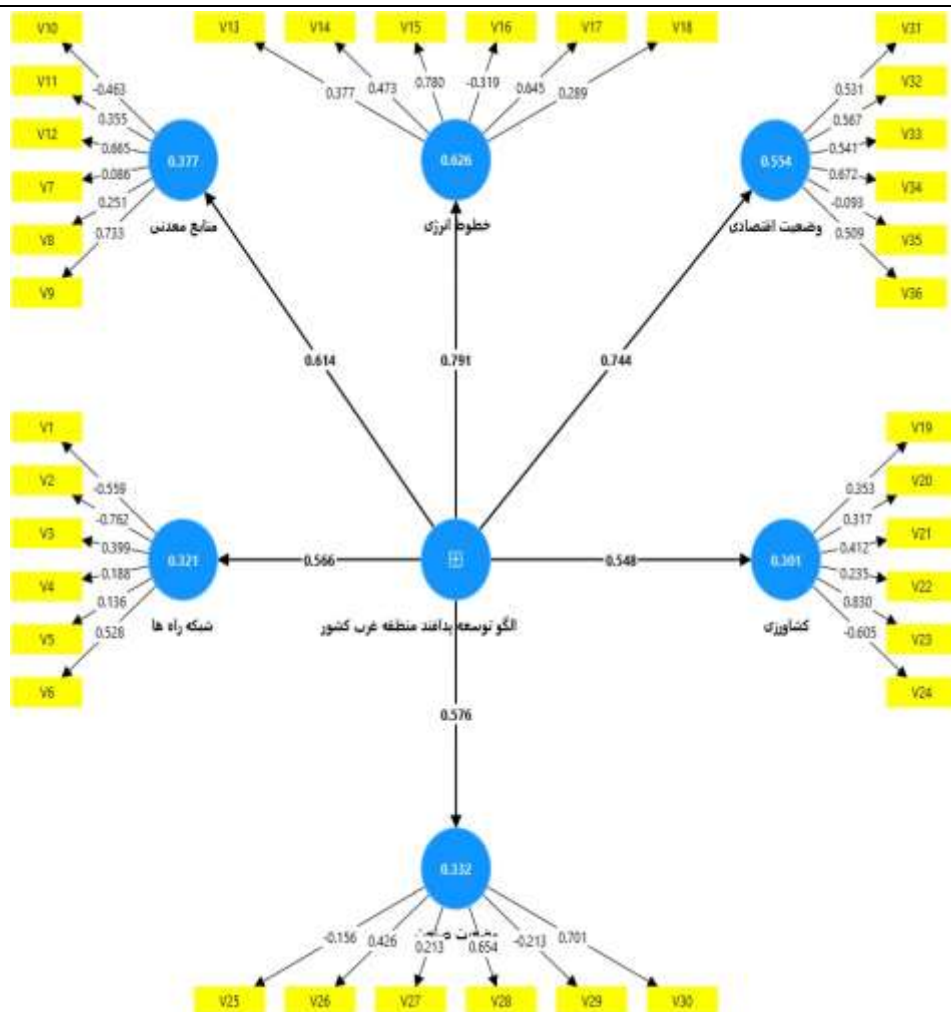
جدول (۴) مولفه ها و شاخص های تحقیق به همراه بارعاملی، ضرایب مسیر و مقادیر عدد P آن ها

ابعاد	مولفه ها	ضریب مسیر	شماره سوال	ضریب مسیر	شاخص ها (شاخص ها)	P Values
بعد اقتصادی	شبکه راه ها	۰/۵۶۶	۱	-۰/۵۵۹	گسترش دسترسی به مراکز تولید، مصرف، صادرات و رفع نیازهای حمل و نقل	۰/۰۰۰
			۲	-۰/۷۶۲	رفع نواقص هندسی، افزایش ایمنی و بازسازی راه ها	۰/۰۰۰
			۳	۰/۳۹۹	تکمیل پروژه های عمرانی ناقص شبکه راه ها	۰/۰۰۰
			۴	۰/۱۸۸	افزایش برفروبی راه ها در فصل سرما	۰/۰۰۰
			۵	۰/۱۳۶	افزایش طول آزادراه ها	۰/۰۰۰
			۶	۰/۵۲۸	افزایش احداث خطریلی و راه آهن	۰/۰۰۰
	منابع معدنی	۰/۶۱۴	۷	۰/۰۸۶	گسترش بهره برداری از معادن نفتی، گازی و احداث پتروشیمی	۰/۰۰۰
			۸	۰/۲۵۱	گسترش سرمایه گذاری در توسعه منابع	۰/۰۰۰

¹ Path Coefficient

ابعاد	مؤلفه‌ها	ضریب مسیر	شماره سوال	ضریب مسیر	شاخص‌ها (شاخص‌ها)	P Values
					معدنی و هیدروکربنی	
			۹	۰/۷۳۳	افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال معدنی و فلزی	۰/۰۰۰
			۱۰	-۰/۴۶۳	جلوگیری از خام‌فروشی و تاسیس واحدهای فرآوری محصولات و منابع سنگ، معدنی	۰/۰۰۰
			۱۱	۰/۳۵۵	اکتشاف و بهره‌برداری از معادن دولومیت، گوگرد و بیتومین	۰/۰۰۰
			۱۲	۰/۶۶۵	تجهیز کارخانه‌های فرسوده و واحدهای تولیدی	۰/۰۰۰
	خطوط انرژی		۱۳	۰/۳۷۷	ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت تولید و انتقال انرژی	۰/۰۰۰
			۱۴	۰/۴۷۳	کاهش مسافت، هزینه و اتلاف خطوط انتقال	۰/۰۰۰
			۱۵	۰/۷۸۰	افزایش پایداری تامین انرژی برای مردم (بدون قطعی)	۰/۰۰۰
		۰/۷۹۱	۱۶	-۰/۳۱۹	استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باد، آب و خورشید جهت تنوع بخشیدن به سبد انرژی	۰/۰۰۰
			۱۷	۰/۶۴۵	توزیع انرژی متناسب با توان شبکه‌های انرژی و بدون آسیب به آن	۰/۰۰۰
			۱۸	۰/۲۸۹	افزایش امنیت، کاهش مخاطرات زیست‌محیطی خطوط انتقال	۰/۰۰۰
	کشاورزی		۱۹	۰/۳۵۳	تثبیت سکونت، آموزش و خرید تضمینی محصولات کشاورزان و کاهش مهاجرت آن‌ها به شهرها	۰/۰۰۰
		۰/۵۴۸	۲۰	۰/۳۱۷	افزایش سلامت و کیفیت مواد غذایی، کود، بذر، کشت ارگانیک	۰/۰۰۰
			۲۱	۰/۴۱۲	بهبود سرمایه‌گذاری، نیازسنجی بازارهای داخلی و خارجی و فرآوری در	۰/۰۰۰

ابعاد	مؤلفه‌ها	ضریب مسیر	شماره سوال	ضریب مسیر	شاخص‌ها (شاخص‌ها)	P Values
					محصولات کشاورزی	
			۲۲	۰/۲۳۵	افزایش برنامه‌ریزی و تسهیلات مالی کشاورزان در مناطق محروم	۰/۰۰۰
			۲۳	۰/۸۳۰	کاهش کشت دیم و فصول بیکاری کشاورزان	۰/۰۰۰
			۲۴	-۰/۶۰۵	ارتقا تعاونی‌ها، تجمیع زمین‌های خرد و حذف واسطه‌های فروش	۰/۰۰۰
	وضعیت صنعت	۰/۵۷۶	۲۵	-۰/۱۵۶	توسعه صنایع تبدیلی، فرآوری و صادرات	۰/۰۰۰
			۲۶	۰/۴۲۶	توسعه گردشگری	۰/۰۰۰
			۲۷	۰/۲۱۳	توسعه معادن غیرفلزی، قیر و گچ	۰/۰۰۰
			۲۸	۰/۶۵۴	افزایش سرمایه‌گذاری خارجی	۰/۰۰۰
			۲۹	-۰/۲۱۳	توسعه صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات	۰/۰۰۰
			۳۰	۰/۷۰۱	توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی	۰/۰۰۰
	وضعیت اقتصادی	۰/۷۴۴	۳۱	۰/۵۳۱	افزایش تولید ناخالص	۰/۰۰۰
			۳۲	۰/۵۶۷	افزایش درآمد سرانه	۰/۰۰۰
			۳۳	۰/۵۴۱	کاهش تورم	۰/۰۰۰
			۳۴	۰/۶۷۲	افزایش صنایع و اشتغال	۰/۰۰۰
			۳۵	-۰/۰۹۳	تکمیل زنجیره‌های تولید، بهبود تجارت بین‌استانی، مدیریت اصناف	۰/۰۰۰
			۳۶	۰/۵۰۹	توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و جمعیتی نظیر مسکن، رشد متناسب و احیای واحدهای تولیدی	۰/۰۰۰

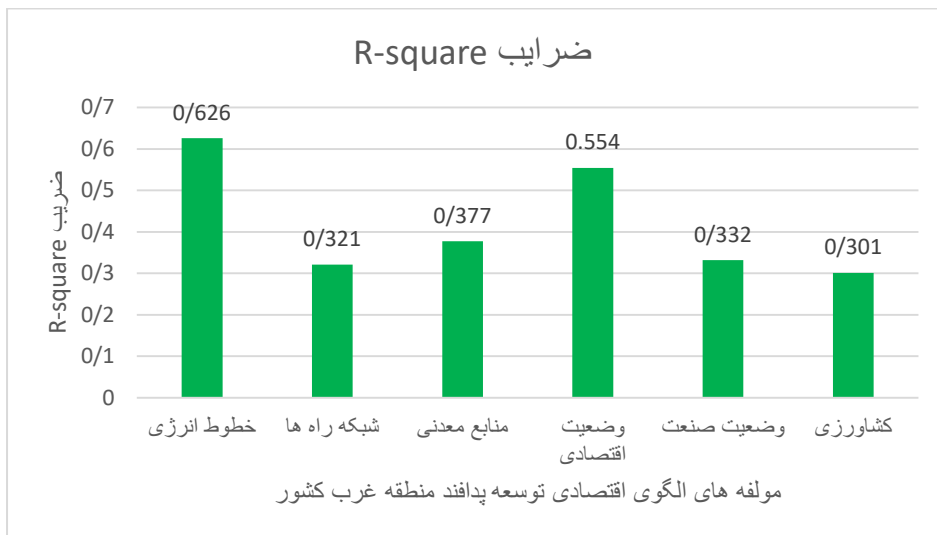

شکل (۱) مولفه‌ها و شاخص‌های تحقیق به همراه ضرایب مسیر آن‌ها.

آزمون R-square

ضریب تعیین یا R-squared معیاری برای سنجش و ارزیابی عملکرد مدل‌های دارای رگرسیون است. در حقیقت ضریب تعیین عددی است که نسبت پراکندگی یا واریانس قابل پیش‌بینی برای متغیر یا متغیرهای مستقل را در متغیر وابسته نشان می‌دهد. به بیان ساده‌تر، ضریب تعیین نشان دهنده توانایی مدل رگرسیون (متغیر مستقل) در پیش‌بینی خروجی حاصل از داده‌های مشاهده شده (متغیر وابسته) است. معمولاً اینگونه ضرایب دارای دامنه‌اند. دامنه ضریب

تعیین از ۰ تا ۱۰۰ درصد متغیر بوده و زمانی برابر با ۱۰۰ می‌شود که مدل به‌طور کامل بر دیتاست ورودی برازش شده باشد. همه مولفه‌های تحقیق در این آزمون تایید شدند.

شکل (۲) نمودار ضرایب آزمون R-square

شکل (۳) شاخص‌های کلیدی الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام)

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتیجه‌گیری

از میان تمامی ابعاد اقتصادی، نظامی، سیاسی، جغرافیایی، اجتماعی و فرهنگی محقق با در نظر داشتن اهمیت بعد اقتصادی، الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) را ارائه نموده است. در این پژوهش محقق به گردآوری و مطالعه

اسناد و مقالات معتبر علمی به عنوان شاکله‌ی ادبیات تحقیق پرداخته است. سپس توزیع و تحلیل پرسشنامه‌ها و مصاحبه‌ها در میان افراد آگاه بر مسائل منطقه انجام پذیرفت. پس از مشخص شدن شاخص‌های مورد نظر تحقیق، این شاخص‌ها در نرم‌افزار SMART PLS تعریف و مورد تحلیل واقع شدند که اهم نتایج حاصله در این قسمت آورده می‌شود. بررسی داده‌های تحقیق نشان می‌دهد این شاخص‌ها در مولفه‌های الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) دسته‌بندی شده و این مولفه‌ها برابر شبکه راه‌ها، منابع معدنی، خطوط انرژی، کشاورزی، وضعیت صنعت و وضعیت اقتصادی با ضریب مسیرهای به ترتیب ۰/۵۶۶، ۰/۶۱۴، ۰/۷۹۱، ۰/۵۴۸، ۰/۵۷۶ و ۰/۷۴۴ بوده که مولفه خطوط انرژی دارای بیشترین تاثیر می‌باشد. علاوه بر این همه مولفه‌های تحقیق از طریق آزمون R-square مورد تایید قرار گرفتند. در این قسمت به معرفی شاخص‌های کلیدی که دارای بیشترین تاثیر بر الگوی توسعه و پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) هستند می‌پردازیم. سنجش این مسئله از طریق ضرایب مسیر انجام شده و این شاخص‌ها به عنوان متغیرهای اساسی و جهت‌دهنده به موضوع تحقیق مطرح هستند و برآورده شدن آن‌ها معادل با توسعه پدافند منطقه غرب کشور تلقی می‌گردد.

۱- شاخص‌های مولفه شبکه راه‌ها

شاخص‌های مولفه شبکه راه‌ها بنابر بررسی انجام گرفته و با در نظر داشتن نتایج مصاحبه‌ها، پرسشنامه‌های تحقیق و نتایج مقالات برابر است با:

- گسترش دسترسی به مراکز تولید، مصرف، صادرات و رفع نیازهای حمل و نقل
- رفع نواقص هندسی، افزایش ایمنی و بازسازی راه‌ها
- تکمیل پروژه‌های عمرانی ناقص شبکه راه‌ها
- افزایش برف‌روبی راه‌ها در فصل سرما
- افزایش طول آزادراه‌ها
- افزایش احداث خط‌ریلی و راه‌آهن

که شاخص "افزایش احداث خط ریلی و راه‌آهن" در محاسبات دارای بیشترین تاثیر بر این مولفه می‌باشد که در محاسبات نهایی به عنوان شاخص کلیدی برگزیده شد. این مولفه از

دیدگاه جامعه آماری با اطمینان ۰/۹۹ تایید شده و همچنین در ادبیات تحقیق نیز ذکر شده است لذا بر بعد اقتصادی الگوی توسعه پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) تاثیر مستقیم دارد.

۲- شاخص‌های مولفه منابع معدنی

شاخص‌های مولفه منابع معدنی بنابر بررسی انجام گرفته و با در نظر داشتن نتایج مصاحبه‌ها، پرسشنامه‌های تحقیق و نتایج مقالات برابر است با:

- گسترش بهره‌برداری از معادن نفتی، گازی و احداث پتروشیمی
 - گسترش سرمایه‌گذاری در توسعه منابع معدنی و هیدروکربنی
 - افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال معدنی و فلزی
 - جلوگیری از خام‌فروشی و تاسیس واحدهای فرآوری محصولات و منابع سنگ، معدنی
 - اکتشاف و بهره‌برداری از معادن دولومیت، گوگرد و بیتومین
 - تجهیز کارخانه‌های فرسوده و واحدهای تولیدی
- که شاخص‌های "افزایش بهره‌برداری، فعال‌سازی معادن غیرفعال معدنی و فلزی" و "تجهیز کارخانه‌های فرسوده و واحدهای تولیدی" دارای بیشترین تاثیر بر این مولفه می‌باشند که این شاخص‌ها در محاسبات نهایی به عنوان شاخص‌های کلیدی برگزیده شدند. این مولفه از دیدگاه جامعه آماری با اطمینان ۰/۹۹ تایید شده و همچنین در ادبیات تحقیق نیز ذکر شده است لذا بر بعد اقتصادی الگوی توسعه پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) تاثیر مستقیم دارد.

۳- شاخص‌های مولفه خطوط انرژی

شاخص‌های مولفه خطوط انرژی بنابر بررسی انجام گرفته و با در نظر داشتن نتایج مصاحبه‌ها، پرسشنامه‌های تحقیق و نتایج مقالات برابر است با:

- ایجاد زیرساخت‌های لازم جهت تولید و انتقال انرژی
- کاهش مسافت، هزینه و اتلاف خطوط انتقال
- افزایش پایداری تامین انرژی برای مردم (بدون قطعی)

- استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر باد، آب و خورشید جهت تنوع بخشیدن به سبد انرژی

- توزیع انرژی متناسب با توان شبکه‌های انرژی و بدون آسیب به آن

- افزایش امنیت، کاهش مخاطرات زیست‌محیطی خطوط انتقال

که شاخص‌های "افزایش پایداری تامین انرژی برای مردم (بدون قطعی)" و "توزیع انرژی متناسب با توان شبکه‌های انرژی و بدون آسیب به آن" در محاسبات اولیه دارای بیشترین تاثیر بر این مولفه می‌باشند که این شاخص‌ها در محاسبات نهایی به عنوان شاخص کلیدی‌های برگزیده شدند. این مولفه از دیدگاه جامعه آماری با اطمینان ۰/۹۹ تایید شده و همچنین در ادبیات تحقیق نیز ذکر شده است لذا بر بعد اقتصادی الگوی توسعه پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) تاثیر مستقیم دارد.

۴- شاخص‌های مولفه کشاورزی

شاخص‌های مولفه کشاورزی بنابر بررسی انجام گرفته و با در نظر داشتن نتایج مصاحبه‌ها، پرسشنامه‌های تحقیق و نتایج مقالات برابر است با:

- تثبیت سکونت، آموزش و خرید تضمینی محصولات کشاورزان و کاهش مهاجرت آن‌ها به شهرها

- افزایش سلامت و کیفیت مواد غذایی، کود، بذر، کشت ارگانیک

- بهبود سرمایه‌گذاری، نیازسنجی بازارهای داخلی و خارجی و فرآوری در محصولات کشاورزی

- افزایش برنامه‌ریزی و تسهیلات مالی کشاورزان در مناطق محروم

- کاهش کشت دیم و فصول بیکاری کشاورزان

- ارتقا تعاونی‌ها، تجمع زمین‌های خرد و حذف واسطه‌های فروش

که شاخص "کاهش کشت دیم و فصول بیکاری کشاورزان" دارای بیشترین تاثیر بر این مولفه می‌باشد که این شاخص در محاسبات نهایی به عنوان شاخص کلیدی برگزیده شد. این مولفه از دیدگاه جامعه آماری با اطمینان ۰/۹۹ تایید شده و همچنین در ادبیات تحقیق نیز ذکر شده

است لذا بر بعد اقتصادی الگوی توسعه پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) تاثیر مستقیم دارد.

۵- شاخص‌های مولفه وضعیت صنعت

شاخص‌های مولفه وضعیت صنعت بنابر بررسی انجام گرفته و با در نظر داشتن نتایج مصاحبه‌ها، پرسشنامه‌های تحقیق و نتایج مقالات برابر است با:

- توسعه صنایع تبدیلی، فرآوری و صادرات
- توسعه گردشگری
- توسعه معادن غیرفلزی، قیر و گچ
- افزایش سرمایه‌گذاری خارجی
- توسعه صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات
- توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی

که شاخص‌های "افزایش سرمایه‌گذاری خارجی" و "توسعه صنعت کشاورزی و صنایع دستی" در محاسبات نهایی به عنوان شاخص‌های کلیدی برگزیده شدند. این مؤلفه از دیدگاه جامعه آماری با اطمینان ۰/۹۹ تایید شده و همچنین در ادبیات تحقیق نیز ذکر شده است لذا بر بعد اقتصادی الگوی توسعه پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) تاثیر مستقیم دارد.

۶- شاخص‌های مولفه وضعیت اقتصادی

شاخص‌های مولفه وضعیت اقتصادی بنابر بررسی انجام گرفته و با در نظر داشتن نتایج مصاحبه‌ها، پرسشنامه‌های تحقیق و نتایج مقالات برابر است با:

- افزایش تولید ناخالص
- افزایش درآمد سرانه
- کاهش تورم
- افزایش صنایع و اشتغال
- تکمیل زنجیره‌های تولید، بهبود تجارت بین‌استانی، مدیریت اصناف

- توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و جمعیتی نظیر مسکن، رشد متناسب و احیای واحدهای تولیدی

که شاخص "افزایش صنایع و اشتغال" دارای بیشترین تاثیر بر این مولفه می‌باشد که این شاخص در محاسبات نهایی به عنوان شاخص کلیدی برگزیده شد. این مولفه از دیدگاه جامعه آماری با اطمینان ۰/۹۹ تایید شده و همچنین در ادبیات تحقیق نیز ذکر شده است لذا بر بعد اقتصادی الگوی توسعه پدافند منطقه غرب کشور (استان‌های کرمانشاه و ایلام) تاثیر مستقیم دارد.

پیشنهادهای

همانگونه که ذکر شد استان‌های کرمانشاه و ایلام دارای منابع و استعدادهای سرشار در همه زمینه‌ها از جمله کشاورزی، معادن، ذخایر طبیعی، منابع انسانی است. تلاش و برنامه‌ریزی در جهت توسعه و بهره‌برداری از این پتانسیل‌ها بایستی در صدر الگوهای مدیریتی قرار داشته باشد. در مورد الگوی اقتصادی توسعه و پدافند داخلی منطقه غرب کشور می‌توان گفت که مسائل این حوزه در دو دسته قابل بیان می‌باشند: دسته اول: کمبودها و کاستی‌های بنیادی که عموماً در غالب کمبود زیرساخت‌های حیاتی نظیر راه، مسکن، معادن بهره‌برداری نشده و کمبود واحدهای تولیدی نمایان شده است. دسته دوم: مسئله کمبود سرمایه و سرمایه‌گذاری‌های در حال رشد که بسیاری از پروژه‌ها را از رسیدن به اهداف مطلوب بازداشته است. لذا اهتمام به حل کاستی‌ها با در نظر گرفتن الگوی ارائه شده جهت توسعه منطقه ضروری می‌باشد. در این زمینه پیشنهاد می‌گردد تا با گسترش زیرساخت‌های اقتصادی، کمبودهای منطقه مرتفع گردد و از اقدامات بدون برنامه‌ریزی پرهیز شود. بسیاری از مشکلات حال حاضر منطقه غرب کشور با استناد به مدارک و مقالات معتبر چاپ شده در این زمینه ناشی از عدم مدیریت صحیح مالی می‌باشد. در این حوزه پیشنهاد می‌گردد که اولاً پروژه‌های ناقص و زیرساخت‌هایی نظیر معادن که دچار افول شده‌اند نوسازی و تکمیل شوند. ثانیاً رشد و توسعه استان‌های کرمانشاه و ایلام نیازمند افزایش سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی با تاکید بر توسعه زیر ساخت‌های اقتصادی است. لذا با رشد شاخص‌ها و رفع کمبودهای مالی ذکر شده بایستی تلاش گردد تا الگو توسعه منطقه محقق شود.

قدردانی

از تمامی اساتید گران قدری که در تدوین این تحقیق اینجانب را یاری نمودند نهایت تشکر را دارم.

منابع

- احمدپور، امیر؛ پورسعید، علیرضا و مختاری، ویدا. (۱۳۹۳). شناسایی عوامل موثر بر موفقیت تعاونی‌های تولید کشاورزی در استان ایلام، فصلنامه روستا و توسعه، ۱۷(۳): ۱۰۵-۱۲۲.
- اردلان، امید؛ همایونی دمیچ، امین. (۱۴۰۳). طراحی الگوی راهبردی مرجعیت علمی ارتش جمهوری اسلامی ایران بر پایه بیانات فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی). فصلنامه آینده‌پژوهی دفاعی، ۱۰(۳۶): ۲۰۵-۲۳۸.
- آزادی، یونس؛ بیک‌محمدی، حسین. (۱۳۹۰). تحلیلی بر شاخص‌های توسعه کشاورزی در شهرستان‌های استان ایلام، جغرافیا و مطالعات محیطی، ۱۱(۱): ۴۳-۵۹.
- ازکیا، مصطفی. (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی، چاپ پنجم، تهران: انتشارات کیهان.
- الماسی، سیدنجم‌الدین؛ پازوکی، امیر. (۱۳۸۴). بررسی اندیس‌های بیتومین در استان ایلام و فعالیت‌های صورت گرفته بر روی آن‌ها، بیست‌چهارمین گردهمایی علوم زمین، معدن، تونل و زمین‌شناسی، ۱(۱): ۸-۱.
- الوانی، سیدمهدی. (۱۳۹۱). تصمیم‌گیری و تعیین خط‌مشی دولتی، چاپ هفدهم، تهران: انتشارات سمت.
- امیری، علی؛ آموزگار، سارا و عارفی، مسلم. (۱۳۹۹). تبیین رابطه بین سطوح توسعه‌یافتگی و امنیت در استان‌های ایران، فصلنامه علمی برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۱۰(۴۰): ۱۵-۳۴.
- امینی، ملیحه؛ (۱۳۹۹). اثر خطوط انتقال برق بر محیط‌زیست شهری و انسان، فصلنامه انسان و محیط‌زیست، ۱۸(۱): ۴۹-۵۶.
- اینیکوری، جوزف. (۱۳۶۶). تجارت برده و توسعه اقتصادی غرب، اطلاعات سیاسی-اقتصادی، ۲۱-۲۵: (۷).
- بانویی، علی‌اصغر؛ ویسی، عفت. (۱۳۹۳). بررسی جایگاه بخش صنایع وابسته به کشاورزی در اقتصاد استان کرمانشاه با استفاده از رویکرد داده‌ستانده، اقتصاد کشاورزی و توسعه، ۲۲(۱): ۱-۳۵.

- برکشلی، فریدون. (۱۳۸۵). دغدغه‌های بخش انرژی، بررسی‌های مسائل اقتصاد انرژی، ۲(۶): ۷-۱۵.
- بیک‌بیلندی، علی‌اصغر؛ آزادی‌نژاد، حسین، عسکری، داود، اکبری‌آلاشتی، مرتضی و پژوهان‌فر، مرتضی. (۱۴۰۲). طراحی الگوی تحول و تعالی فرهنگ سازمانی در نیروهای مسلح از منظر امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، مطالعات دفاعی/استراتژیک، ۲۱(۹۲): ۹۳-۱۱۶.
- بیک‌بیلندی، علی‌اصغر؛ بوالحسنی، خسرو. (۱۴۰۰). توسعه و پدافند داخلی در دفاع مردمی، تهران: انتشارات دافوس آجا.
- پاپلی‌یزدی، محمدحسین؛ ابراهیمی، محمدمامیر. (۱۳۹۱). نظریه‌های توسعه روستایی، تهران: انتشارات سمت.
- پورطاهری، مهدی؛ کرمی، جلال، فرخی‌سیس، سعیده، رکن‌الدین افتخاری، علیرضا. (۱۳۹۸). تحلیل نقش شبکه جاده‌ای در انتقال محصولات کشاورزی نواحی روستایی شهرستان مراغه، فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۸(۲۹): ۲۲۶-۲۰۳.
- پوراحمد، احمد؛ محمدی، علیرضا و پیشگر، الهه. (۱۳۹۳). تحلیل شبکه شهری استان ایلام طی دوره ۱۳۹۰-۱۳۷۵، فصلنامه مطالعات ساختار و کارکرد شهری، ۲(۵): ۵۳-۳۳.
- پیروژه، آرزو؛ اشراقی‌سامانی، رویا، آرایش، محمدباقر و واحدی، مرجان. (۱۴۰۱). تأثیر روش‌های آموزشی بر درک کشاورزان استان ایلام از پایداری زنجیره تأمین محصول‌های کشاورزی سالم، فصلنامه علمی پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، ۱۴(۶۰): ۱۶۰-۱۳۴.
- تودارو، مایکل. (۱۳۹۱). توسعه اقتصادی در جهان سوم، غلامعلی فرجادی، چاپ نوزدهم، تهران: انتشارات کوهسار.
- جباری، ایرج؛ سلیمانی، محسن. (۱۳۹۷). تأثیرات معدن‌کاری بر روند تغییر چشم‌انداز سراب نیلوفر کرمانشاه، مجله آمایش جغرافیایی فضا، ۸(۲۹): ۴۶-۳۳.
- جوزی، سیدعلی؛ ایرانخواهی، مهدی، پوراصغر سناچین، فرزاد و کاظمی‌مقدم، فاطمه. (۱۳۹۴). مبانی آمایش سرزمین و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، چاپ اول، تهران: انتشارات علم کشاورزی ایران.
- جیروند، عبدالله. (۱۳۶۶). توسعه اقتصادی، تهران: انتشارات مولوی.

- حاجیانی، ابراهیم؛ (۱۳۹۵). روش‌شناسی طراحی و تدوین الگوی مطلوب در پژوهش‌های راهبردی، فصلنامه علمی راهبرد، ۲۵(۱): ۵-۲۸.
- حسنی‌نسب، سیدشهاب؛ شمس‌ملکی، یزدان. (۱۴۰۲). بررسی وضعیت نقاط حادثه‌خیز و نواقص هندسی شبکه راه‌های استان کرمانشاه، فصلنامه پیشرفت و توسعه استان کرمانشاه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان کرمانشاه، ۲(۳): ۵۲-۷۸.
- خسروی، فریبرز. (۱۴۰۰). اثرگذاری مثبت و کارساز پژوهش در ابعاد توسعه مالی و پیشرفت اقتصادی کشورها، نشریه قانون‌یار، ۵(۱۹): ۵۴۷-۵۶۸.
- درویشی، باقر؛ سبحانی حسن. (۱۳۸۳). بررسی مزیت‌های نسبی و تحلیل ساختاری اشتغال در استان ایلام، تحقیقات اقتصادی، ۴۰(۳): ۱۵۹-۱۸۷.
- رحمتی، منصور؛ محمدی‌حمیدی، سمیه. (۱۴۰۰). بررسی و تحلیل شاخص‌های توسعه امنیت‌زا در مناطق مرزی (مورد مطالعه: مناطق مرزی غرب کشور)، فصلنامه علمی امنیت ملی، ۱۱(۴۰): ۳۶۰-۳۳۱.
- رستمی، محمود؛ (۱۳۸۶). فرهنگ واژه‌های نظامی، چاپ دوم، تهران: ایران سبز.
- رنجبر، امید؛ زهرا، علمی. (۱۳۹۲). پویایی درآمد سرانه اقتصاد ایران، نشریه مطالعات و سیاست‌های اقتصادی، ۹(۲): ۱۶۲-۱۴۷.
- روزبهان، محمود؛ (۱۳۹۶). مبانی توسعه اقتصادی، انتشارات کتاب مهربان.
- شریفی، منصور؛ وثوقی، منصور، پیراهری، نیره، موسایی، میثم، جلالی‌پور، فاطمه. (۱۴۰۲). بررسی مولفه‌های توسعه اقتصادی صنعت توریسم در شهر کرمانشاه، فصلنامه راهبرد توسعه، ۱۹(۱): ۲۵۸-۲۸۰.
- عربی، روناک؛ میرک‌زاده، علی‌اصغر و رستمی، فرحناز. (۱۴۰۳). تحلیل عوامل مؤثر بر توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی شهرستان کرمانشاه، مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی/ایران، ۱(۱): ۵۶-۳۹.
- عظیمی، حسین؛ (۱۳۶۸). توسعه اقتصادی و سیاست اقتصاد کشاورزی، ماهنامه اطلاعات سیاسی-اقتصادی، ۲۷(۲۷): ۵۰-۳۲.
- عمادزاده، مصطفی؛ شهنازی، روح‌الله. (۱۳۸۶). بررسی مبانی و شاخص‌های اقتصاد دانایی محور و جایگاه آن در کشورهای منتخب در مقایسه با ایران، نشریه علمی وزارت علوم، ۴(۲۷): ۱۷۶-۱۴۳.
- قدیری معصوم، مجتبی؛ (۱۳۷۹). سیری در مفاهیم و ابعاد مختلف توسعه، ۱۵-۱.

- قوام، میرعظیم؛ (۱۳۸۵). تخفیف و تبدیل مجازات در قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح، فصلنامه پژوهش‌های دانش/انتظامی، ۸(۱): ۷۱-۹۱.
- کریمی، مرتضی؛ وفایی، علی‌اکبر. (۱۳۹۲). امنیت‌سازی با توسعه پایدار در مناطق مرزی (مطالعه موردی، شهر مریوان)، پژوهش و برنامه‌ریزی شهری، ۴(۱۵): ۹۵-۱۱۲.
- محمدی، محمد؛ یاسی، مهدی، جمالی، سعید و حاجی‌کندی، هومن. (۱۳۹۷). ارزیابی ظرفیت تولید برق از خطوط آبرسانی شهر ایلام، نشریه علمی پژوهشی سد و نیروگاه برق آبی، ۵(۱۶): ۱-۱۲.
- مرادنژادی، همایون؛ شریف‌زاده، محمدشریف، مهدی‌زاده، حسین و واحدی، مرجان. (۱۳۹۸). تدوین و کاربست چارچوبی برای ارزیابی زیست‌بوم کسب و کارهای نوپای مبتنی بر فاوا در استان ایلام، توسعه کارآفرینی، ۱۲(۳): ۴۰۱-۴۲۰.
- مستجابی سرهنگی، حمید؛ احمدی‌پور، زهرا و امیری، علی. (۱۳۹۳). تحلیل فضایی امنیتی خطوط انتقال انرژی در ایران (خطوط لوله نفت و گاز)، نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی، ۱۴(۳۴): ۱۵۷-۱۳۳.
- منصوری، جواد. (۱۳۷۴). فرهنگ، استقلال و توسعه، چاپ اول، تهران: انتشارات وزارت امور خارجه.
- موسی‌زاده، نبی؛ مرادپور، عدل. (۱۳۹۹). برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی روستاهای مرزی با هدف تامین امنیت پایدار، همایش ملی ابعاد نظری و کاربردی توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی با رویکرد آمایشی، ۲۶۸-۲۵۳.
- نجفی‌راشد، محمد؛ (۱۳۸۶). توسعه و پدافند داخلی، چاپ یکم، تهران: دانشگاه علوم انتظامی ناجا، معاونت پژوهش.
- نیک‌نژاد، الهام؛ غفاری، فرهاد. (۱۳۹۱). بررسی تاثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بر رشد اقتصادی، نشریه اقتصاد مالی، ۶(۲۰): ۱۴۷-۱۷۲.
- ولی‌وند زمانی، حسین؛ نیازی و علی مرادیان، محسن. (۱۴۰۴). الگوی نیروی مشترک دانش‌بنیان در ارتش جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر رویکردی آینده‌نگرانه. آینده‌پژوهی دفاعی. ۱۰(۳۶): ۱-۳۴.